

Stichting Behoud Boterdiep
De heer L.J. Weegenaar – secretaris
Ouden Bosch 1
9959 PX Onderdendam

De gemeenteraad van de gemeente Bedum
Postbus 38
9780 AA Bedum

Burg.		Secr.		Chof	
Te beh. door			bvo		
Ingek. Gem. Bedum	13 JULI 2018 - 36904				
B&W		tkn			
av		kop			

1 exempl.
naar college
in reël
2/13 Bedum
18/000342

Onderdendam, 12 juli 2018

betreft: aanbieding zienswijze Stichting Behoud Boterdiep

Geachte raad,

Bij deze wil ik u onze zienswijze op het voorontwerp van het bestemmingsplan voor de uitbreiding van FrieslandCampina in Bedum aanbieden. De zienswijze is bij deze brief als bijlage meegestuurd. Voor een toelichting op onze zienswijze verzoek ik u te worden gehoord.

Met vriendelijke groet,

L.J. Weegenaar
Secretaris Stichting Behoud Boterdiep

Bijlage: zienswijze Stichting Behoud Boterdiep

Stichting Behoud Boterdiep
De heer L.J. Weegenaar – secretaris
Ouden Bosch 1
9959 PX Onderdendam

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bedum
Postbus 38
9780 AA Bedum

Onderdendam, 12 juli 2018

betreft: zienswijze op het voorontwerp voor het bestemmingsplan voor de uitbreiding van
FrieslandCampina in Bedum

Geacht college,

Op 8 juni is door de gemeente Bedum, als eerste formele stap naar de uitbreiding van FrieslandCampina in Bedum, het voorontwerp voor het bestemmingsplan voor de uitbreiding van FrieslandCampina in Bedum (hierna te noemen voorontwerp), ter inzage gelegd. Het betreft het voorontwerp met het dossiernummer/plan-id NL.IMRO.0005.BPZP18UITBR2-VO01. Stichting Behoud Boterdiep is het oneens met dit voorontwerp en met de voorgestelde uitbreiding van FrieslandCampina in Bedum. Bij deze wil ik daarom namens de Stichting Behoud Boterdiep deze zienswijze op het voorontwerp indienen. Ik verzoek u bij de behandeling van het voorontwerp het volgende mee te nemen en af te wegen.

Procedureel

Stichting Behoud Boterdiep is van mening dat er onvoldoende gelegenheid is geweest om deel te nemen aan vroegtijdige inspraak in de besluitvorming over de uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina in Bedum. Slechts de mogelijkheid om gedurende de termijn van de terinzagelegging zienswijzen naar voren te brengen is onvoldoende omdat in deze fase alle opties niet meer open liggen en de gelegenheid ontbreekt om een alternatief aan te dragen voor de voorgestelde uitbreiding. Feitelijk ligt de wijze waarop de vestiging zal worden uitgebreid al vast sinds de ondertekening van de intentieovereenkomst tussen FrieslandCampina N.V., de burgemeester en wethouders van de gemeente Bedum en de Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen op 13 maart 2015. Dit betekent dat de wijze waarop het voorontwerp bestemmingsplan tot stand is gekomen strijdig is met het Verdrag van Aarhus¹ en de daaraan gerelateerde Europese Richtlijnen. Er is in deze zaak feitelijk geen sprake meer van een situatie waarin voor de Stichting Behoud Boterdiep alle opties nog open zijn. Dit betekent dat het naar voren brengen van argumenten in de besluitvorming aangaande milieuzaken onvoldoende mogelijk is geweest. Eveneens is niet voldaan aan de uitgangspunten van de Code Maatschappelijke Participatie.

Werkgelegenheidsargument

¹ Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden van 25 juni 1998

De gemeente Bedum en FrieslandCampina stellen dat de uitbreiding van de vestiging arbeidsplaatsen op zou leveren. In de eerste plaats zou het gaan om 100 directe arbeidsplaatsen en 300 afgeleide arbeidsplaatsen. Volgens de website van gemeente Bedum is werkgelegenheid voor het gemeentebestuur van groot belang en doorslaggevend geweest voor de positieve houding ten aanzien van de planologische medewerking². Hiervoor ontbreekt echter elke onderbouwing en in de intentieovereenkomst blijkt hierover geen afspraak te zijn gemaakt. In tegenstelling tot dat wat FrieslandCampina hierover stelt blijkt dat het aantal arbeidsplaatsen in de vestiging in Bedum kleiner zal worden, dat een aanzienlijk deel van het personeelsbestand niet afkomstig is uit Bedum of de regio en dat een groot aantal arbeidsplaatsen inmiddels door uitzendkrachten wordt ingevuld³. Indien er na een mogelijke uitbreiding van de vestiging in Bedum enige groei van het aantal arbeidsplaatsen valt te verwachten, betreft dit hooguit zeer specialistische functies. Binnen de procesindustrie dreigt er echter voor de langere termijn een tekort te ontstaan aan geschoolde werknemers. Met name voor hoger geschoold personeel en in het middensegment zijn tekorten te verwachten⁴. Deze specialisten in procesinstallaties zullen, gezien de aard van de werkzaamheden en de beschikbaarheid van dergelijk personeel binnen de regio, van elders moeten komen⁵. Dit betekent dat het veronderstelde economische lokale en regionale belang voor uitbreiding van de vestiging ontbreekt. Daarmee ontbreekt ook de veronderstelde noodzaak voor het bestemmingsplan.

Op dit moment heeft FrieslandCampina nog geen investeringsbeslissing genomen. Ook heeft FrieslandCampina zich in het geheel niet gecommitteerd aan nieuwbouw⁶. Het is echter een feit dat in de intentieovereenkomst is vastgelegd dat tijdig een investeringsbeslissing dient te worden genomen⁷. Het lijkt er echter op dat FrieslandCampina tenminste tien jaar de tijd neemt voor een investeringsbeslissing nadat de bestemming is gewijzigd⁸. Dit betekent dat, na het eventueel wijzigen van het bestemmingsplan en de verlening van de voor bouw vereiste vergunningen en/of ontheffingen, het nog vele jaren zal duren voordat er gebouwd zal gaan worden. Het realiseren van de uitbreiding duurt vervolgens ook enkele jaren⁹. Mede daarom is het nog maar zeer de vraag of de

² zie: https://www.bedum.nl/plannen_en_projecten/bedum/uitbreiding_zuivelpark_bedum

³ zie hiervoor onder meer: <https://www.rd.nl/vandaag/economie/zuivelreus-frieslandcampina-schrapt-weerbanen-1.1457576>

<http://www.bedumer.nl/site/Ondernemersnieuws-uit-Bedum/SP-stelt-provincie-vragen-over-aangekondigde-ontslagen-bij-Friesland-Campina-Bedum.html>
<https://www.rtvnoord.nl/nieuws/188042/FrieslandCampina-schrapt-tientallen-banen-in-Bedum> en
<http://www.dvhn.nl/groningen/Personeel-FrieslandCampina-viert-Kerst-terwijl-ontslag-dreigt-22774013.html>

⁴ zie hiervoor:

<https://www.nu.nl/ondernemen/3676791/dreigend-tekort-vakmensen-in-procesindustrie.html>
<https://www.werf-en.nl/tekort-aan-technici-lijkt-voorlopig-alleen-nog-groter-worden/>
 UWV, Factsheet arbeidsmarkt technische beroepen, 6 februari 2018 p.4 (hier te downloaden: <https://www.werk.nl/xpsimage/wdo222551>)

⁵ Daarbij dient te worden opgemerkt dat buiten de regio het tekort aan vakmensen in de procesindustrie op veel plaatsen nog groter is dan binnen de regio.

⁶ Volgens de intentieovereenkomst wil FrieslandCampina enkel beschikken over een bouwlocatie (p.2-3)

⁷ Het tijdig moeten nemen van een investeringsbeslissing blijkt op vele wijzen. Illustratief is bijvoorbeeld art.11 van de overeenkomst.

⁸ Op 19 april 2018 bezochten wij de fabriek van FrieslandCampina in Bedum en spraken onder meer met concerndirecteur Gerard Menting. Menting vertelde tijdens ons bezoek dat er geen plannen bestaan om op korte termijn de uitbreiding van de vestiging in Bedum te realiseren. Verder werd door Menting duidelijk gemaakt dat FrieslandCampina zeker tien jaar de tijd wil nemen om daarover een besluit te nemen. Tijdens het bezoek heeft Menting hierover gesteld dat "De uitbreiding kan plaatsvinden wanneer de markt hierom vraagt in de komende 10 jaren".

⁹ Gebaseerd op een vergelijkbaar project in Borculo:

in de media beloofde banen uiteindelijk daadwerkelijk worden gecreëerd¹⁰. Het is goed denkbaar dat, gezien te verwachten ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, het argument van werkgelegenheid volstrekt irrelevant zal zijn geworden na al deze jaren. Nu al is er immers een tendens naar krapte op de arbeidsmarkt. Daarom zou het veiligstellen van landschapsschoon, natuur, woongenot en cultureel erfgoed, niet in de laatste plaats met het oog op de toekomst, belangrijker moeten zijn dan werkgelegenheid. Ten onrechte wordt op geen enkele wijze rekening gehouden met de waarschijnlijke negatieve werkgelegenheidseffecten van de uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina voor bijvoorbeeld toerisme, recreatie, milieu en woongenot. Stichting Behoud Boterdiep is van mening dat het door de gemeente Bedum, de provincie Groningen en FrieslandCampina gebruikte werkgelegenheidsargument niet meer is dan een gelegenheidsargument.

Misleiding over aard productieactiviteiten

In verschillende publicaties stellen en suggereren FrieslandCampina en de gemeente Bedum dat het bij de uitbreiding van de vestiging gaat over het vergroten van de productiecapaciteit voor hoogwaardige producten¹¹. In werkelijkheid betreft het hier een uitbreiding ten behoeve van de productie van een laagwaardig bulkproduct. Daarbij is de geprojecteerde melkpoederfabriek vooral een kapitaals- en energie-intensieve procesinstallatie. Het heeft er alle schijn van dat in de ogen van FrieslandCampina en de gemeente Bedum alle andere belangen dienen te wijken. Op 10 kilometer afstand zijn langs de A7 betere locaties te vinden, zelfs met een pekelleiding (Westpoort met de leiding naar de Waddenzee vanaf de suikerfabriek te Hoogkerk) en/of met een uitstekende infrastructuur zeer centraal gelegen in het melkproductiegebied van de drie Noordelijke provincies. Deze alternatieven zijn niet onderzocht en/of overwogen gaandeweg het proces dat heeft geleid tot het voorontwerp.

Het door FrieslandCampina, de gemeente Bedum en de provincie Groningen gebruikte argument voor nieuwbouw in Bedum, namelijk de aanwezigheid van de pekellijn met afvoer van zout water in de Waddenzee, is ronduit merkwaardig. Bij de productie van melkpoeder wordt namelijk in het geheel geen pekkel gebruikt.

Bij dat alles vormt de huidige Europese voorraad melkpoeder, een poederberg van honderdduizenden tonnen, een dusdanig probleem dat de Europese Commissie is overgegaan tot interventieaankopen. Volgens de huidige minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vormt deze voorraad zelfs een ingewikkeld probleem en lukt het de Europese Commissie niet of nauwelijks om de interventievoorraad te verkopen op de wereldwijde markt, zeker niet zonder verlies. Dit betekent dat één van de hoofdargumenten om de vestiging in Bedum uit te breiden is vervallen¹². FrieslandCampina heeft de uitbreiding van de productielocatie in Bedum helemaal niet

<https://www.jorritsmabouw.nl/project/melkpoederfabriek-borculo/>

¹⁰ Verder dient te worden opgemerkt dat ook hier sprake is van misleiding van het publiek. Zo viel in 2015 in de media te lezen dat de uitbreiding van de vestiging honderden banen zou opleveren. zie:

<https://www.nu.nl/groningen/4010254/uitbreiding-van-frieslandcampina-in-bedum-zorgt-honderden-banen.html> In juni 2018 werd door de gemeente Bedum echter gesteld dat het zou gaan om honderd banen:

https://www.bedum.nl/actueel/nieuws/voorontwerp_bestemmingsplan_uitbreiding_zuivelfabriek_ter_inzage In de intentieovereenkomst staan echter geen prognoses of toezeggingen met betrekking tot het aantal banen dat de uitbreiding eventueel zou kunnen opleveren.

¹¹ zie bijvoorbeeld: Toelichting op het voorontwerp van het bestemmingsplan 'Zuivelpark Bedum', 1.2-1.3

¹² zie hiervoor <http://www.ddb.nu/nieuws/ddb/feiten-over-melkpoeder-stand-januari-2018/>

<http://www.ddb.nu/nieuws/ddb/interventie-magere-melkpoeder-op-nul-voor-2018/>

<https://www.melkvee.nl/artikel/66866-dbv-melkpoeder-uit-interventie-nu-verkopen/>

<https://www.boerderij.nl/Rundveehouderij/Nieuws/2017/11/Interventieverkoop-mageremelkpoeder-mislukt->

nodig. Een uitbreiding van de voorgestelde energie-intensieve wijze van produceren is bovendien in strijd met de uitgangspunten van het Programma Energietransitie 2016 – 2019 van de provincie Groningen¹³. Het eventueel vernietigen van de in de uit te breiden vestiging te produceren melkpoeder of inzetten daarvan als biobrandstof is in feite een verkapte subsidie waarvoor andere belangen, zoals die van Stichting Behoud Boterdiep, niet zouden mogen wijken.

Volgens een ander door Arcadis opgesteld rapport, de notitie Reikwijdte en Detailniveau FrieslandCampina Bedum, wil FrieslandCampina zich met de uitbreiding van de vestiging in Bedum onder meer richten op de groeiende wereldmarkt van melkpoeder¹⁴. Dat FrieslandCampina in 2008 in Vietnam is gestart met de grootschalige productie van melkpoeder en in 2015 daarmee ook is gestart in China wordt ten onrechte niet vermeld en meegewogen¹⁵.

Milieueffectrapportage Bestemmingsplan Arcadis

In verschillende aan het voorontwerp gerelateerde documenten, waaronder de door Arcadis opgestelde milieueffectrapportage, wordt de term 'zuivelpark' gehanteerd. Daarmee wordt ten onrechte de suggestie gewekt dat het voorontwerp betrekking heeft op een bedrijvenpark. Uit de door Arcadis opgestelde milieueffectrapportage blijkt dat bij het opstellen ervan wordt uitgegaan van een onrealistische stijging van het aanbod van rauwe melk. De vermelde aanleiding om de rapportage op te stellen is dan ook onjuist. Er is onder meer geen rekening gehouden met het huidige stelsel van fosfaatrechten dat de facto zal zorgen voor een kleiner aanbod van rauwe melk en/of met de gevolgen van de inspanningen van FrieslandCampina om haar leden de melkaanvoer te laten beperken¹⁶. Daarbij heeft FrieslandCampina zelfs de eigen statuten veranderd om de melkproductie te kunnen verminderen¹⁷. Volgens Arcadis wordt *“met de realisering van extra verwerkingscapaciteit voor rauwe melk ...aan de melkveehouderijsector in Noord-Nederland de mogelijkheid geboden haar melkproductie uit te breiden en daarmee in economisch belang te groeien”*¹⁸. Dit is uiteraard in volkomen tegenspraak met het huidige door de overheid, de Europese Commissie en door FrieslandCampina gevoerde beleid en is misleidend voor wat betreft de veronderstelde noodzaak om uit te breiden.

Volgens Arcadis zijn op de locatie waarop het voorontwerp betrekking heeft alternatieven mogelijk voor de inrichting van de nieuwe zuivelfabriek. Hierbij spelen naast bedrijfseconomische activiteiten ook de leefomgeving en duurzame bedrijfsvoering een belangrijke rol. Op basis van

opnieuw-216005E/

<https://www.nieuweoogst.nu/nieuws/2018/01/31/brussel-niet-verplicht-mager-melkpoeder-aan-te-kopen>
<http://www.boerenbusiness.nl/bloggers/wouter-baan/column/10878029/melkpoederinterventie-steun-of-stoorzender-en:-De-Boerderij-'Voorraad-melkpoeder-vormt-ingewikkeld-probleem'> 25 januari 2018

¹³ Provincie Groningen, 'Vol ambitie op weg naar transitie' Programma Energietransitie 2016-2019, 16 maart 2016

¹⁴ Arcadis, 'Reikwijdte en Detailniveau FrieslandCampina Bedum' 1.1, 3.1-3.2 en Bijlage 1.

¹⁵ <https://www.evmi.nl/mensen-en-bedrijven/frieslandcampina-start-productie-in-china/>
<https://www.frieslandcampina.com/en/news/friesland-foods-dutch-lady-vietnam-opent-tweede-fabriek-in-ha-nam/>

¹⁶ zie: <https://www.frieslandcampina.com/nl/nieuws/vergoeding-om-fosfaatproductie-te-verminderen/>
<https://www.frieslandcampina.com/nl/nieuws/stand-zaken-fosfaatreductieplan/>
<https://www.frieslandcampina.com/nl/nieuws/frieslandcampina-roept-leden-melkveehouders-op-tot-bewustwording-eigen-fosfaatrechten/>
<https://www.nieuweoogst.nu/nieuws/2016/09/17/melkrem-frieslandcampina-voor-minder-fosfaat>

¹⁷ <https://nos.nl/artikel/2143372-frieslandcampina-kan-melkproductie-inperken.html>

¹⁸ Arcadis, 'Reikwijdte en Detailniveau FrieslandCampina Bedum' 1.1

verwachte milieueffecten is, aldus Arcadis, een voorkeursalternatief gekozen¹⁹. Echter, in de intentieovereenkomst was al eerder gekozen voor een variant waarbij het Boterdiep wordt omgelegd. Uit de intentieovereenkomst blijkt echter niet dat deze keuze is gebaseerd op onder meer duurzame bedrijfsvoering²⁰.

In de milieueffectrapportage wordt terecht gewezen op de negatieve en onherstelbare gevolgen van de uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina voor historische geografische waarden²¹. Het Boterdiep is volgens de milieueffectrapportage in deze vorm in de 17e eeuw aangelegd. Daarbij is deels gebruik gemaakt van bestaande waterlopen. Erkend wordt dat het Boterdiep van cultuurhistorische waarde is en het symbool vormt van de trekvaart in Groningen²². Het ten behoeve van de uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina omleggen van het Boterdiep betekent dat een stuk van onze geschiedenis zal verdwijnen, dat een bron van informatie over ons verleden zal verdwijnen en dat de mogelijkheid om bij te dragen aan de biodiversiteit zal verdwijnen. Bovendien zullen (te ontwikkelen) recreatieve en toeristische functies en aantrekkelijke vestigingsplaatsen voor bewoners verdwijnen. De identiteit van een gebied wordt bepaald door eigenschappen die vaak kenmerkend en uniek zijn voor een bepaalde omgeving en dat is in dit geval niet anders.

Volgens de milieueffectrapportage is op drie plaatsen waarschijnlijk sprake van aantasting van archeologische waarden. Het gaat om een historische boerderijplaats in het noordoosten van het plangebied en een oude erf en molen in het zuidwesten van het plangebied. Erkend wordt dat hier sprake is van aantasting van archeologische waarden. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling worden mogelijk ook twee huiswieren aangetast door het verwijderen van de woningen in het plangebied²³. Stichting Behoud Boterdiep is van mening dat het beschermen van zowel historisch geografische waarden het beschermen van archeologische waarden zwaarder dienen te wegen dan het eenzijdig door de gemeente Bedum behartigde belang van FrieslandCampina.

Rol gemeente Bedum

Met ingang van 1 januari 2018 zal de gemeente Bedum ophouden te bestaan en opgaan in de fusiegemeente Het Hogeland. Het is daarom niet opportuun om het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bedum een besluit te laten nemen over de uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina in Bedum. Daarnaast is het voorontwerp in strijd met de visienota van de fusiegemeente Het Hogeland²⁴.

In het hele proces dat heeft geleid tot het voorontwerp is de gemeente Bedum weinig transparant geweest, lijkt vooral de belangen van FrieslandCampina te dienen en niet die van de burger te hebben gediend. De gemeente Bedum heeft in haar handelen en in het proces voorafgaand aan het voorontwerp huizenkopers in Ter Laan 4 misleid door in 2016 aan hen voor te spiegelen dat de uitbreiding van de vestiging nauwelijks te zien zou zijn. Op een banner die in oktober 2016 is verstrekt bij een inloopavond van de gemeente is niets te zien van de kolossale afmetingen van de geprojecteerde fabriek met een omvang van 250 meter lang, 100 breed en 50 meter hoog²⁵. Dit is

¹⁹ Arcadis, 'Reikwijdte en Detailniveau FrieslandCampina Bedum'

²⁰ Volgens de toelichting onder 'uitbreiding bedrijfslocatie' blijkt dat het FrieslandCampina door onder meer het verleggen van het Boterdiep en de weg Boterdiep Wz vooral zeker wil zekerstellen dat zij tijdig kan beschikken over een geschikte bouwlocatie.

²¹ Arcadis, bestemmingsplan Zuivelpark Bedum (voorontwerp) Milieueffectrapportage, hoofdstuk 5

²² Arcadis, bestemmingsplan Zuivelpark Bedum (voorontwerp) Milieueffectrapportage, 5.1.3

²³ Arcadis, bestemmingsplan Zuivelpark Bedum (voorontwerp) Milieueffectrapportage, 4.3

²⁴ Zie hiervoor in de visienota de titel Ruimte

²⁵ Gemeente Bedum en provincie Groningen, banner 'Uitbreidingsplannen FrieslandCampina-Zuivelpark Stedenbouwkundig ontwerp'.

op zijn minst verhullend en/of misleidend. Op de website van de gemeente was in oktober 2016 ook te zien dat de huizenkoper zicht zou hebben uit alle windrichtingen. Ook uit de bijbehorende verkoopfolder blijkt de misleiding. Daarin is namelijk de volgende tekst opgenomen: *“Ter Laan 4 wordt nu aan drie kanten omgeven door het buitengebied van Bedum. Als bewoner heeft u straks uitzicht op een prachtige wereld van water en weilanden. En voelt u zich één met het Groningse platteland”*²⁶. In het voorlichtingsmateriaal dat werd verstrekt door gemeente ter promotie van de ontwikkeling van Ter Laan 4 (op de bijbehorende plattegronden) staat vermeld dat er plannen zijn voor uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina. Wederom wordt niet vermeld dat het gaat om een pand met een hoogte van 50 meter die in de wijde omtrek te zien zal zijn. In een publicatie van het Dagblad van het Noorden blijkt vervolgens dat de zichtlijn naar de Walfriduskerk volledig wordt vernietigd en dat een verplaatsing van de fabriek van slechts 10 meter al nadeel zal opleveren voor- en op bezwaren zal stuiten van de bewoners van Ter Laan²⁷. Pas bij de behandeling van het beeldkwaliteitsplan in april 2018 wordt de volle omvang pas getoond en blijkt de schade die de huizenkopers onnodig door gemeentelijk wanbeleid hebben opgelopen²⁸. Eventueel te verwachten schadeclaims zijn uiteraard een reden om af te zien van de uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina²⁹.

In de intentieovereenkomst, de overeenkomst die ten grondslag ligt aan het voorontwerp, is een beding opgenomen waaruit kan worden afgeleid dat FrieslandCampina de kosten draagt voor eventuele planschades (art.10). Het betreft hier een zogenaamd regresbeding. Naar geldend recht is het niet rechtsgeldig of rechtmatig mogelijk dat een gemeente via een dergelijke overeenkomst planschadekosten verhaalt op degene die voordeel heeft van de bestemmingsplanherziening of –vrijstelling. Dit was niet anders op het moment dat namens burgemeester en wethouders de intentieovereenkomst werd ondertekend. Dit betekent dat eventuele toekomstige planschades te allen tijde voor rekening zullen en dienen te komen van de gemeente. Bij elke planologische wijziging behoort vooraf bovendien een planschade risicoanalyse gemaakt te worden aangezien zonder die analyse geen goede en integrale afweging en besluitvorming meer mogelijk kan zijn³⁰. Een dergelijke analyse ontbreekt in het voorontwerp. Het gevolg hiervan is dat, zonder een daartoe bestaande noodzaak, de gemeente Bedum (en in de toekomst gemeente Het Hogeland) een zeer groot financieel risico loopt wanneer het bestemmingsplan 'Zuivelpark Bedum' een feit is. Het uiteindelijk moeten afwentelen van een dergelijk financieel risico op de burger is naar mening van de Stichting Behoud Boterdiep onaanvaardbaar.

Uit door de gemeente getoond kaartmateriaal kan redelijkerwijs worden afgeleid dat de zichtas vanuit het noorden in de richting van de Walfriduskerk in stand zal blijven. Uit het voorontwerp blijkt echter iets anders. Ook zou volgens het door de gemeente verstrekte kaartmateriaal moeten blijken dat het zicht vanuit de Groene Long richting het noorden vrij zal blijven. Ook dit kan worden aangemerkt als verhullend en mogelijk zelfs misleidend gedrag van de kant van de

²⁶ Gemeente Bedum, Reactienota Notitie, Reikwijdte en Detailniveau, reactie 9.a

²⁷ Dagblad van het Noorden 21 april 2018: 'Melkfabriek tien meter opzij: 'zicht op kerk blijft', p.24 (<http://www.dvhn.nl/groningen/Nieuwe-fabriek-FrieslandCampina-tien-meter-opzij-zicht-op-Walfriduskerk-blijft-23110006.html>)

²⁸ FrieslandCampina, beeldkwaliteitplan zuivelpark Bedum

²⁹ Ondanks dit risico worden aspirant-kopers van woningen in Ter Laan nog altijd niet gewezen op de plannen van FrieslandCampina en op de ligging van de oostelijke ontsluitingsweg. In een recente promotie voor nieuwbouwwoningen aan de Kuifeend valt desondanks wel het volgende te lezen: *“Op zo'n 10 kilometer boven de dynamische studentenstad Groningen ligt Bedum. Een levendig dorp, omgeven door groene weilanden, aan de spoorlijn tussen Groningen en Delfzijl. En niet te vergeten: aan het Boterdiep, erkend eldorado voor pleziervaarders en andere waterliefhebbers. In deze unieke omgeving krijgt landelijk wonen een heel nieuwe betekenis.”*. bron: <https://www.funda.nl/nieuwbouw/bedum/project-49838158-ter-laan-iv-kuifeend/>

³⁰ Hoge Raad 2 mei 2003, ECLI:NL:HR:2003:AF2848 en daarop volgende jurisprudentie

gemeente. Dergelijke vormen van misleiding duiden er niet op dat er sprake is geweest van een open, eerlijk en transparant besluitvormingsproces.

In het proces voorafgaand aan het voorontwerp is door de gemeente Bedum de suggestie gewekt dat er mogelijkheden waren voor inspraak. Hierbij is steeds enkel en alleen de variant waarbij het Boterdiep zou moeten worden omgelegd als uitgangspunt genomen. Zo mocht er tijdens de zogenaamde inspraakmomenten alleen gekleurd worden binnen de lijntjes die FrieslandCampina en gemeente hadden aangebracht. Dat er in de gehele procedure enkel zou worden gekeken naar deze variant blijkt ook uit de inhoud van de intentieovereenkomst. Volgens art. 2.17.2. van de Omgevingsverordening Provincie Groningen 2016 kan een bestemmingsplan voorzien in uitbreiding van een bestaand bedrijventerrein ten behoeve van uitbreiding van een op dat bedrijventerrein gevestigd bestaand bedrijf, als in de toelichting is aangetoond dat op het bedrijventerrein direct aansluitend aan het bedrijf redelijkerwijs geen ruimte meer beschikbaar is of kan worden verkregen na herstructurering, revitalisering of intensivering. Uit het voorontwerp blijkt niet dat (gemotiveerd) is aangetoond dat er na herstructurering, revitalisering of intensivering aansluitend aan het bedrijf geen ruimte meer beschikbaar is. Het voorontwerp is daarom strijdig met deze provinciale verordening³¹.

Voor zover uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina al kan worden aangemerkt als wenselijk, zijn er wel degelijk alternatieven voor uitbreiding aansluitend aan het bedrijf. Deze zijn niet of nauwelijks onderzocht. Bijvoorbeeld: alternatieven op het bestaande blok tussen het spoor, Wroetende Mol, Boterdiep Wz en de Lageweg zijn niet of nauwelijks onderzocht. Mogelijk zijn de bewoners en/of de gebruikers van deze ruimtes wel bereid over te gaan tot verkoop. Deze ruimte is voldoende groot voor bijvoorbeeld een fabriek van 100 x 250 meter en bijbehorende ruimte voor vervoersbewegingen. In het MER-rapport is sprake van slechts 1 hectare vrije ruimte aansluitend aan het bedrijf. Dit kan verruimd worden door opkoop van boerderijen, door opkoop van loodsen in de omgeving, door het verplaatsen van parkeerplaatsen en door het verplaatsen van de waterzuiveringsinstallatie.

In de Reactienota NRD wordt opgemerkt, dat de grond aan de oostzijde nog niet verworven is. Uit een reactie hierop en ook uit berichten in de media blijkt dat de gemeente Bedum van plan is ten behoeve van FrieslandCampina eventueel over te gaan tot onteigening³². Dit is een zeer zwaar overheidswapen dat bij voorkeur niet gehanteerd moet worden. Daarbij dient ook de vraag te worden gesteld of en welk algemeen en/of publiek belang, een harde vereiste gesteld in art 1. van de Onteigeningswet, in deze zaak is gediend. Uit de gegeven reactie in de Reactienota NRD blijkt niet dat hierover een afweging is gemaakt. Ook wordt de positie van de gemeente hierin niet verduidelijkt. Mogelijk kan deze dreiging met onteigening daarom gelden als een vorm van onbehoorlijk bestuur³³.

Het voorontwerp is strijdig met de doelstellingen en uitgangspunten van het programma Opgave Erfgoed, Ruimtelijke kwaliteit en landschap van de provincie Groningen. Volgens dit programma,

³¹ Dat op grond van artikel 2.17.2 van de Omgevingsverordening aangetoond zal moeten worden dat op het bestaande bedrijventerrein direct aansluitend aan het bedrijf redelijkerwijs geen ruimte meer beschikbaar is of kan worden verkregen na herstructurering, revitalisering of intensivering blijkt ook uit de beantwoording van schriftelijke vragen die hierover zijn gesteld aan Gedeputeerde Staten van Groningen. Zie hiervoor Provincie Groningen, documentnummer 2018-025,888/19/A.7, dossiernummer K6927 (9 mei 2018)

³² Gemeente Bedum, Reactienota Notitie, Reikwijdte en Detailniveau, onder punt 4t en 5h,

³³ zie ook: <http://www.dvhn.nl/groningen/Agrariër-laakt-bemoeienis-Bedum-22321417.html> en <https://www.rtvnoord.nl/nieuws/193310/Grondeigenaar-verbaasd-over-gang-van-zaken-rondom-melkfabriek-Bedum>

waaraan ook door de gemeente Bedum is bijgedragen, “...hebben we momenteel te maken met het feit dat erfgoed en landschappelijke elementen beschadigd raken of zelfs verdwijnen zonder goede afweging. Daarbij bestaat het gevaar dat ruimtelijke ontwikkelingen 'los' van de aanwezige kwaliteiten plaatsvinden en dat daarmee de ruimtelijke en economische kwaliteit wordt aangetast en dat we onze aantrekkingskracht als aantrekkelijk vestigingsplek en toeristische trekpleister verliezen. Dit is een verkeerd soort dynamiek die ons als het ware overkomt en maakt dat we ons niet meer thuis voelen in onze provincie.”³⁴. Naar de mening van de Stichting Behoud Boterdiep is er bij de uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina en het omleggen van het Boterdiep sprake van een dergelijke vorm van verkeerde soort dynamiek. In de Reactienota NRD valt bij de ingediende reacties die betrekking hebben (onder meer) op dat slechts wordt volstaan met de volgende reactie: “Het cultuurlandschap is een door mensen ingericht landschap, die aan wijzigingen en aanpassingen onderhevig is”³⁵. Dit alles zonder af te wegen of de wijzigingen en aanpassingen, zoals de uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina en het omleggen van het Boterdiep, al dan niet zullen leiden tot een verkeerd soort dynamiek die ervoor zorgt dat we ons niet meer thuis voelen in onze directe woonomgeving³⁶.

Of de uitbreiding werkelijk plaats gaat vinden is zelfs volgens FrieslandCampina nog onduidelijk³⁷. In ieder geval is nog altijd niet de vereiste investeringsbeslissing daarvoor genomen. Desondanks treedt de gemeente nog altijd sterk faciliterend op ten behoeve van FrieslandCampina. Met name wordt dit duidelijk wanneer wordt gekeken naar de rol die de gemeente heeft bij het verwerven van de door FrieslandCampina gewenste percelen. Feitelijk kunnen deze activiteiten neerkomen op het verlenen van staatssteun door de gemeente aan FrieslandCampina. Dit gezien het feit dat de gemeente actief faciliterend optreedt ten behoeve van een onderneming die een commercieel economische activiteit verricht, dat de gegeven ondersteuning feitelijk door gemeentelijke middelen wordt bekostigd, en dat het hier gaat om een economisch voordeel dat niet via normale commerciële weg zou zijn verkregen ten behoeve van één enkele onderneming in een specifieke sector. Gezien het feit dat FrieslandCampina daarbij stelt dat de uitbreiding van de vestiging vooral zal zijn bedoeld voor exportdoeleinden kan ook nog eens worden verondersteld dat de door de gemeente Bedum verstrekte steun mogelijk een negatief effect heeft op de mededinging en zou kunnen leiden tot een ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer in de EU³⁸. Bij de totstandkoming van het voorontwerp is niet gebleken dat met betrekking tot het al dan niet verlenen van staatssteun enige afweging is gemaakt. Het eventueel verlenen van staatssteun door de gemeente is uiteraard niet toegestaan en de mogelijke gevolgen daarvan zouden niet ten laste mogen komen van de inwoners van de gemeente Bedum en de cultuurhistorische, cultuurlandschappelijke en historisch geografische waarden van de omgeving.

³⁴ Provincie Groningen, Programma Opgave Erfgoed, Ruimtelijke kwaliteit en landschap (ERL), 16 mei 2017, p.5

³⁵ Gemeente Bedum, Reactienota Notitie, Reikwijdte en Detailniveau, onder meer bij reactie 9a

³⁶ Er zijn in de regio een groot aantal voorbeelden te vinden waaruit uit blijkt dat gemeenten ook wezenlijk andere keuzen kunnen maken. Een goed voorbeeld is te vinden in de gemeente Zuidhorn. In Zuidhorn heeft de gemeenteraad, in samenspraak met de samenwerkende historische verenigingen, met de dorpsbelangenvereniging en met inwoners van Aduard, een meerjarenproject vastgesteld waarbij onder meer oude zichtlijnen zijn hersteld. Dit meerjarenproject beoogt de geschiedenis van het Cisterciënzer klooster van Aduard zichtbaar te maken in de openbare ruimte. De gemeenteraad overweegt momenteel om een oude zichtlijn te herstellen door het uitgraven van een gedeelte van De Lindt, een verbindingskanaal dat al in 1400 door de kloosterlingen werd gegraven. zie: <https://het-westerkwartier.nl/2013/11/28/beatrixboom-verplaatst-herstel-zichtlijn-op-abdijkerk-aduurd/> en <http://www.daad.nl/ontwerp/projecten/het-nieuwe-wonder-van-aduurd/>

³⁷ FrieslandCampina, beeldkwaliteitplan zuivelpark Bedum, p.11

³⁸ Gezien de feiten en omstandigheden kan in deze zaak geen sprake zijn van een reguliere de-minimis uitzondering

Omlegging Boterdiep

In de huidige situatie is het Boterdiep eigendom van waterschap Noorderzijlvest. Uit de intentieovereenkomst noch uit de overige procedures en documenten die voorafgingen aan het voorontwerp blijkt van enige betrokkenheid en/of bemoeienis met de omlegging van de kant van waterschap Noorderzijlvest. Evenmin blijkt uit de besluitvorming van waterschap Noorderzijlvest dat er toestemming en/of medewerking zal worden verleend aan een eventuele omlegging van het Boterdiep. Stichting Behoud Boterdiep is van mening dat waterschap Noorderzijlvest tenminste een formeel en openbaar kenbaar standpunt had moeten innemen over de aanpassing en wijziging van het Boterdiep. Nu daarvan niet is gebleken kan niet worden overgegaan tot een eventuele omlegging van het Boterdiep.

Volgens de milieueffectrapportage is het Boterdiep in de huidige vorm in de 17e eeuw aangelegd. Bij aanleg zou volgens de milieueffectrapportage gebruik zijn gemaakt van bestaande waterlopen. Volgens de rapportage is het niet zeker of dit binnen het plangebied het geval is. In de milieueffectrapportage wordt ook erkend dat het Boterdiep van cultuurhistorische waarde is en het symbool vormt van de trekvaart in Groningen. Dit zijn als zodanig al redenen waarom niet over zou moeten worden gegaan tot omlegging van het Boterdiep. Desondanks vormen de passages in de milieueffectrapportage over de cultuurhistorische waarde toch een miskennen van de werkelijke cultuurhistorische waarde van het gebied. Er bestaat geen enkele twijfel over het feit dat het gedeelte dat zou moeten worden omgelegd minstens 1000 jaar oud is. Dit betekent dat er vóór de 17e eeuw op de plaats waar volgens het voorontwerp de uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina plaats zou moeten vinden, al een waterloop bestond. Volgens een gepubliceerde studie van historicus dr. Jan van der Broek heeft het gebied historische waarde als voormalig veenwinningsgebied. Daarin speelde Walfridus in de 10e of 11e eeuw een belangrijke rol in ontginningswerkzaamheden. Volgens deze studie mag worden verondersteld dat het Walfridus is geweest die het initiatief heeft genomen tot het graven van het huidige Boterdiep tussen Bedum en Onderdendam³⁹. Stichting Behoud Boterdiep is van mening dat daarom cultuurhistorische waarden belangrijker zouden moeten zijn dan economie.

In november 2014 bracht Libau, de onafhankelijke adviesorganisatie voor ruimtelijke kwaliteit en cultureel erfgoed in Groningen en Drenthe, een uitgesproken negatief advies uit over het verleggen van het Boterdiep. Dit advies, gemaakt in opdracht van de provincie Groningen, stelt dat het Boterdiep grote cultuurhistorische, cultuurlandschappelijke en historisch geografische waarde heeft. De uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina in Bedum zou de ruimtelijke waarden van de omgeving aantasten omdat het Boterdiep op zichzelf al een grote cultuurhistorische, cultuurlandschappelijke en historisch geografische waarde heeft⁴⁰. Daarnaast erkent het rapport de bijzondere visuele relatie tussen de toren van de Walfriduskerk en Onderdendam als gevolg van de zichtas langs het Boterdiep. Daardoor dringt het open polderlandschap langs het Boterdiep binnen tot in de oude kern van Bedum. Ook erkent Libau het (historische) belang van het Boterdiep als

³⁹ Jan van den Broek, 'Het Boterdiep en de Chinese baby's', Stad & Lande 27-2, p. 3-9

Voor achtergrondinformatie over het historische belang van Walfridus voor Bedum en de regio zie ook:

<http://www.zoastwas.nl/dorpen-en-gehuchten/bedum>

<http://www.meertens.knaw.nl/bedevaart/bol/plaats/1009>

<http://www.nazatendevries.nl/Artikelen%20en%20Colums/Kerken/Bedum/Walfridus&Radfridus.html>

http://gjallar.nl/bronnen_Walfridus.html

http://gjallar.nl/plaatsen_Groningen.html

⁴⁰ Libau, Ruimtelijke verkenning FCD Bedum, eindversie 2014

cruciaal voor het trekvaartenstelsel in de 17e eeuw. Libau stelt verder dat het huidige Boterdiep op de plaats waar het voorontwerp betrekking op heeft overeenkomt met het 17e eeuwse trekvaartenracé. Volgens Libau is er sprake van grote cultuurhistorische, cultuurlandschappelijke en historisch geografische waarde vanwege de gaafheid, zichtbaarheid en herkenbaarheid van het tracé. Volgens het advies worden er bij een oostelijke uitbreiding van de fabriek ruimtelijke waarden aangetast omdat naast het feit dat het Boterdiep op zichzelf al een grote cultuurhistorische, cultuurlandschappelijke en historisch geografische waarde heeft, ook de stedenbouwkundige ontwikkeling van Bedum wordt verstoord. Het advies stelt dat het Boterdiep heeft gefunctioneerd als ontwikkelings-as. Ingrepen in het Boterdiep, zoals voorgesteld in het voorontwerp, verstoren een heldere stedenbouwkundige opbouw. Daarbij, zo stelt het advies, is bij de stedenbouwkundige opbouw van Bedum de groene long gevrijwaard van verstedelijking zodat het landschap tot de historische kern van Bedum kan doordringen en er vanuit het landschap zicht is op het historisch dorpsilhouet⁴¹. Ook deze ruimtelijke waarden worden door de plannen zoals die in het voorontwerp zijn neergelegd vergaand aangetast. Desondanks zijn de bevindingen van het advies van Libau niet meegewogen bij de totstandkoming van het voorontwerp. Stichting Behoud Boterdiep is van mening dat dit wel had moeten gebeuren.

Milieueffecten

In het voorontwerp is een analyse opgenomen van de mogelijke gevolgen voor de flora- en fauna in de directe omgeving. Het betreft de Quickscan soorten Wet natuurbescherming Zuivelpark Bedum die is opgesteld door Buro Bakker. Volgens deze analyse kunnen in het plangebied zowel Vogelrichtlijnsoorten als Habitatrichtlijnsoorten voorkomen, waarvoor verstoring tijdens het broedseizoen geheel dient te worden voorkomen. Er mag van worden uitgegaan dat in ieder geval de beschermde buizerd, kerkuil, steenuil, ransuil, huismus en gierzwaluw in het plangebied en in de omgeving voorkomen⁴². Volgens de bevindingen van Buro Bakker kunnen tijdens de bouw effecten van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels optreden⁴³. Ook tijdens de gebruiksfase kunnen broedvogels worden verstoord volgens de analyse⁴⁴. In en rond het plangebied is daarnaast volgens Buro Bakker geschikt broedbiotoop voor vele andere soorten vogels aanwezig, is in het plangebied geschikt leefgebied aanwezig voor de Habitatrichtlijn soort poelkikker en is in de wateren binnen het plangebied onder meer geschikt habitat voor de waterspitsmuis aanwezig. Verder blijkt uit de analyse van Buro Bakker dat vleermuissoorten zoals gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis in de omgeving voorkomen. Ook de zeldzame baardvleermuis, franjestaart en tweekleurige vleermuis zijn in de regio waargenomen⁴⁵. De aanwezigheid van dergelijke soorten is volgens Stichting Behoud Boterdiep een kenmerkende waarde voor de omgeving. Deze aantasting is onvoldoende gewogen bij de totstandkoming van het voorontwerp. Het eventueel aannemen van het bestemmingsplan zal deze kenmerkende waarde onnodig en definitief aantasten.

Op een ander vlak zal er ook sprake zijn van te verwachten negatieve milieueffecten. De huidige productie zorgt nu al voor stankoverlast zeer dicht bij de bebouwde kom⁴⁶. Recentelijk nog verschenen in de lokale pers een bericht over mogelijk ziekmakende stank als gevolg van de

⁴¹ Libau, Ruimtelijke verkenning FCD Bedum, eindversie 2014

⁴² Buro Bakker, Quickscan soorten Wet natuurbescherming Zuivelpark Bedum, p.9

⁴³ Buro Bakker, Quickscan soorten Wet natuurbescherming Zuivelpark Bedum, p.11

⁴⁴ Buro Bakker, Quickscan soorten Wet natuurbescherming Zuivelpark Bedum, p.11

⁴⁵ Buro Bakker, Quickscan soorten Wet natuurbescherming Zuivelpark Bedum, p.17-18

⁴⁶ zie bijvoorbeeld: <http://www.bedumer.nl/site/Ondernemersnieuws-uit-Bedum/Omwonenden-DOMO-Bedum-steeds-vaker-last-van-lawaai-en-stank.html>

huidige productieactiviteiten van FrieslandCampina in Bedum⁴⁷. Als, zoals door FrieslandCampina wordt geprojecteerd, de productie stijgt van 1 miljard kilo naar 2,25 miljard kilo grondstof, dan mag verwacht mag worden dat de stankoverlast tenminste in evenredigheid groter wordt door de grotere hoeveelheid vrijkomend te zuiveren afvalwater. Uit de milieueffectrapportage kan niet worden afgeleid dat geuroverlast die door afvalwaterzuivering wordt veroorzaakt in de overwegingen is meegenomen⁴⁸. Niet ondenkbaar is dan ook dat de bebouwde kom van Bedum en Onderdendam ook met stankoverlast te maken zal krijgen na uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina⁴⁹. Uiteraard is dit onacceptabel.

Verkeersstromen

Volgens de milieueffectrapportage bestaat er in Onderdendam zorg onder inwoners dat er door de nieuwe ontsluitingsweg, in combinatie met andere maatregelen in de omgeving, meer verkeer door Onderdendam gaat rijden. Volgens de milieueffectrapportage zorgt de nog aan te leggen oostelijke ontsluitingsweg voor een berekende toename van 50 tot 100 motorvoertuigen per dag tussen Onderdendam en Bedum⁵⁰. Als onderdeel van het voorontwerp is door Royal HaskoningDHV onder meer onderzoek gedaan naar de akoestische gevolgen van de voorgestelde uitbreiding van FrieslandCampina. Uit dit onderzoek blijkt, wanneer niet enkel naar de toelichting, maar ook naar de verstrekte onderliggende cijfers wordt gekeken, een aanmerkelijk ernstiger situatie. Volgens het onderzoek stijgt het aantal dagelijkse verkeersbewegingen als gevolg van de uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina op de Wilhelminalaan van 4586 in 2018 naar 5770 in 2030. Ook voor de Bedumerweg tussen Bedum en Onderdendam verwacht Royal HaskoningDHV een vergelijkbare stijging. Volgens het akoestisch onderzoek stijgt op de Bedumerweg na de uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina het aantal verkeersbewegingen van 4580 in 2018 naar 5793 in 2030. In 2030 zal het aantal verkeersbewegingen volgens de berekeningen uit het akoestisch onderzoek liggen op ruim 1300⁵¹. Stichting Behoud Boterdiep beschouwt de aanleg van de oostelijke ontsluitingsweg en de uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina als verwante projecten. Op basis van de cijfers uit het akoestisch onderzoek kan geconcludeerd worden dat de inwoners van Onderdendam te maken krijgen met een toename van meer dan 1200 verkeersbewegingen per etmaal en niet, zoals gesteld, met 50-100. Het betreft, vergeleken met de huidige situatie, een toename met meer dan 27%. Daarbij lijkt het aanleggen van de oostelijk ontsluitingsweg nauwelijks van invloed te zijn op het aantal verkeersbewegingen. Te verwachten valt bovendien dat de toename van het aantal verkeersbewegingen nog groter zal zijn vanwege het besluit van de gemeente Winsum om de N996 buiten de kern van Winsum om rechtstreeks te verbinden met de N361⁵². Stichting Behoud Boterdiep is het dan ook gezien de te verwachten

⁴⁷ <http://www.bedumer.nl/site/Nieuws-uit-de-gemeente/Opnieuw-stankoverlast-Friesland-Campina-DOMO-Bedum.html>

⁴⁸ zie: Arcadis, bestemmingsplan Zuivelpark Bedum (voorontwerp) Milieueffectrapportage, p.44-45 Ten onrechte wordt hier alleen gekeken naar de geurcontour van de fabrieksuitbreiding. Dit ondanks het feit dat de gemeente in eerdere instantie heeft gesteld dat in de PlanMER aandacht zou worden besteed aan geurhinder die het gevolg is van waterzuivering (zie: gemeente Bedum, Reactienota Notitie, Reikwijdte en Detailniveau, reactie 4.e)

⁴⁹ Opgemerkt dient te worden dat in de huidige vergunning van FrieslandCampina ten onrechte geen nadere eisen zijn gesteld met betrekking tot het beperken van geurhinder. zie hiervoor: HKB Stedenbouwkundigen 'Bestemmingsplan Bedum-Ter Laan-fase 4, gemeente Bedum vastgesteld, 20 december 2007', p.23

⁵⁰ Arcadis, bestemmingsplan Zuivelpark Bedum Milieueffectrapportage, p.66

⁵¹ Royal Haskoning DHV, Rapport omlegging Boterdiep. Akoestisch onderzoek, p.11

⁵² <http://www.dvhn.nl/groningen/Onderdendamsterweg-Winsum-in-rechte-lijn-doorgetrokken-23038002.html>

toename van het aantal verkeersbewegingen oneens met de voorgestelde uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina in Bedum.

Daarnaast dient hier nog te worden opgemerkt dat het door Royal HaskoningDHV uitgevoerde onderzoek met betrekking tot de akoestische gevolgen van de plannen van het voorontwerp niet volledig is. De gevolgen van de toename van het aantal verkeersbewegingen zijn voor de bewoners van de wijk Ter Laan ten onrechte niet onderzocht.

Ten slotte: de in het voorontwerp voorgestelde uitbreiding van de vestiging van FrieslandCampina lijkt dus een toename van tienduizenden extra transportbewegingen te veroorzaken. De naar verhouding beperkte hoeveelheid melkproductie in de directe omgeving van Bedum zal ongetwijfeld leiden tot aanvoer van enorme hoeveelheden rauwe melk en andere grondstoffen vanuit andere delen van de provincies Groningen, Drenthe en Friesland. Ook aanvoer hiervan uit andere delen van het land en uit het buitenland ligt in lijn der verwachting. Uiteraard zal dit leiden tot een zeer grote hoeveelheid onnodig gereden aantal (transport) kilometers per jaar en daaruit voortkomende uitstoot van CO₂. De milieu- en klimaatgevolgen hiervan kunnen enorm zijn. Helaas en ook ten onrechte zijn ook deze zaken niet onderzocht.

Uiteraard zijn wij bereid om deze zienswijze mondeling toe te lichten. Stichting Behoud Boterdiep gaat ervan uit dat deze zienswijze wordt meegenomen in het proces dat volgens de gemeente Bedum, FrieslandCampina en de provincie Groningen zou moeten leiden tot het bestemmingsplan.

Met vriendelijke groet,

L.J. Weegenaar
Secretaris Stichting Behoud Boterdiep